

Skub på de klimavenlige planteproteiner

Statusrapport

December 2022

Med støtte fra
Promilleafgiftsfonden for landbrug

Plantebaseret protein er på vej frem

Landbruget har gennem flere århundreder været en drivende kraft i det danske samfund. Det gælder såvel økonomisk, politisk som kulturelt. Men landbruget har ændret karakter gennem tiden. I dag har vi i Danmark en højt specialiseret fødevareklynge.

Landbrugets samfundsøkonomiske aftryk har fortsat stor betydning for Danmark. Landbruget og de tæt knyttede forarbejdningsvirksomheder understøtter i dag 120.000 arbejdspladser i Danmark og giver et årligt bidrag til BNP på 70 mia. kr. Langt over halvdelen af aktiviteten i landbruget og forarbejdningsvirksomhederne sker i de danske yderområder.

I de seneste år tegner der sig et billede af, at landbrugsproduktionen står overfor en ny transformation med gradvis mere fokus på plantebaseret produktion og forædling. De danske fødevarevirksomheder er i gang med at tage et nyt stort skridt op ad værdikædetrappen. De er ikke helt i mål endnu, men processen er begyndt i retning mod en mere plantebaseret produktion samt gradvis øget indfasning af planteproduceret protein i fødevarerne.

I denne statusrapport leveres et indblik i den plantebaserede produktion i Danmark, dets økonomiske betydning og omfang. Produktionen og dermed også den statistiske opgørelse af det plantebaserede område er endnu i sin vorden, hvilket sætter visse begrænsninger for, hvilke databårne opgørelser, der er mulige at lave.

Opsummering

Med støtte fra Promilleafgiftsfonden for Landbrug arbejder Landbrug & Fødevarer på at skabe større viden om den vegetabiliske fødevaresektor i Danmark. Dette arbejde indebærer etableringen af statistik over sektoren, der kan danne et solidt grundlag for at følge udviklingen i sektoren over tid og belyse dens bidrag til den danske økonomi.

I nærværende rapport præsenteres de første resultater i dette arbejde, baseret på nyeste tilgængelige opgørelse fra Danmarks Statistik fra 2019. Her ser vi, at produktionen af vegetabiliske fødevarer i 2019 skabte værdi for 8,6 mia. kr. i Danmark og beskæftigede 13.400 personer. Vi ser samtidig, at én beskæftiget i den vegetabiliske fødevareproduktion skaber godt og vel ét job mere i den øvrige del af økonomien.

Der er øget fokus på dyrkning af afgrøder med et højt proteinindhold, som er direkte egnet til humant konsum. Listen af potentielle afgrøder vokser i takt med det øgede fokus på at kunne levere fødevarer med et højt indhold af planteprotein. Her viser seneste opgørelse fra Landbrugsstyrelsen, at arealet med proteinrige afgrøder er fordoblet fra 2017 til 2022. Det er fortrinsvis hestebønner der dyrkes, svarende til en andel på omkring 60 pct. af de dyrkede arealer med proteinafgrøder. Hestebønner bruges primært som foder i Danmark som erstatning for importeret soja, men kan nemt indgå i madlavningen, hvilket sker i mange andre lande.

Blandt danskerne rykker planterig kost mere og mere i fokus, og tre ud af ti svarer, at de spiser kødfrit én eller flere dage om ugen. En undersøgelse blandt danske forbrugere vidner dog om, at plantebaserede fødevarer ikke automatisk sidestilles med grøntsager og rodfrugter. I stedet er det meget konkrete produkter som plantefars og plantedrikke, som danskerne kommer til at tænke på. Det kan derfor anbefales at fortælle om konkrete vegetabiliske ingredienser som korn, svampe, rodfrugter, grøntsager og bønner, når man skal fortælle om sit produkt eller sin måltidsløsning.

Blandt forskellige vegetabiliske og anderledes animalske kilder til protein er kikærter, linser og chiafrø dem, som flest allerede har smagt. Linser og kikærter topper samtidig listen over de kilder til protein, som både opleves mest klimavenlige, de sundeste – og som man samtidig har lyst til at spise. Generelt er der dog relativ begrænset viden om sundheden af de forskellige kilder til protein, ligeledes er der en del, der svarer "ved ikke" til spørgsmålet om, hvilke af kilderne til protein de betragter som de mest klimavenlige. Dette peger på et indsatsområde ift. at fortælle om vegetabiliske proteinkilders klimavenlighed.

Den vegetabiliske fødevarerektor bidrager til dansk økonomi

Med støtte fra Promilleafgiftsfonden for landbrug arbejder Landbrug & Fødevarer på at skabe større viden om den vegetabiliske fødevarerektor i Danmark. Dette arbejde indebærer etableringen af statistik over sektoren, der kan danne et solidt grundlag for at følge udviklingen i sektoren over tid og belyse dens bidrag til den danske økonomi.

Når vi kigger samfundsøkonomisk på den vegetabiliske fødevarerektor, så er de nyeste tilgængelige tal fra Danmarks Statistik fra 2019. Der er derfor taget udgangspunkt i disse. Udviklingen går stærkt i disse år, og det vil derfor være interessant at se, når der kommer nyere tal.

Hvad er vegetabiliske fødevarer?

Landbrug & Fødevarer anvender begreberne plantebaseret og vegetabilisk som synonyme og definerer vegetabiliske fødevarer som alle fødevarer, der er fremstillet af planter, herunder både uforarbejdede og forarbejdede råvarer og ingredienser. Derudover betragter vi også spiselige svampe og alger som vegetabiliske fødevarer.

Definitionen omfatter altså alt fra friske uforarbejdede råvarer som frugt og grøntsager til forarbejdede produkter, der er udviklet som alternativer til animalske fødevarer. Vi betragter definitionen som en udelukkelse af fødevarer, der er tilsat animalske ingredienser.

Der er i denne analyse tale om den produktion af vegetabiliske fødevarer, der stammer fra eksport og øvrig anvendelse, som hovedsageligt består af indenlandsk privatforbrug. På denne måde forsøger vi at udelade de vegetabiliske produkter, der ikke anvendes til humant konsum. Vores definition af den vegetabiliske fødevarerektor omfatter altså kun produktionen af vegetabiliske fødevarer og ikke øvrige vegetabiliske produkter.

Afgrænsning af vegetabiliske fødevarer i data

Vegetabiliske fødevarer er i data defineret på baggrund af udvalgte produktkoder fra Den Kombinerede Nomenklatur¹. Nomenklaturen muliggør en detaljeret inddeling af producerede varer og tillader således, at vegetabiliske fødevarer kan udvælges.

Udvælgelsen af de vegetabiliske fødevarer er dog alligevel behæftet med nogen usikkerhed, da kategoriseringen af produkter ikke i alle tilfælde er tilstrækkeligt detaljeret til udelukkende at medtage vegetabiliske fødevarer. Dette gælder især produkter fra fødevarerindustrien, hvor en kategori kan indeholde fødevarer med både animalske og vegetabiliske ingredienser. Her har vi i udvælgelsesprocessen anlagt et princip om kun at medtage kategorier, som med overvejende sandsynlighed udelukker fødevarer med animalske ingredienser. Dette medfører, at vi allerede indledningsvis forventer, at vores resultater for værdiskabelsen undervurderer omfanget af den vegetabiliske fødevarerektor.

De tilsvarende produktkoder identificeres i nationalregnskabet og en input-output-model anvendes til at beregne bruttoværditilvæksten af produktionen samt den anvendte beskæftigelse. Disse to størrelser, værdien af det producerede samt antallet af beskæftigede, anvendes som mål for den vegetabiliske fødevarerektors størrelse i økonomisk forstand. Beregningerne tager afsæt i Danmarks Statistiks input-output-tabeller fra nationalregnskabet.

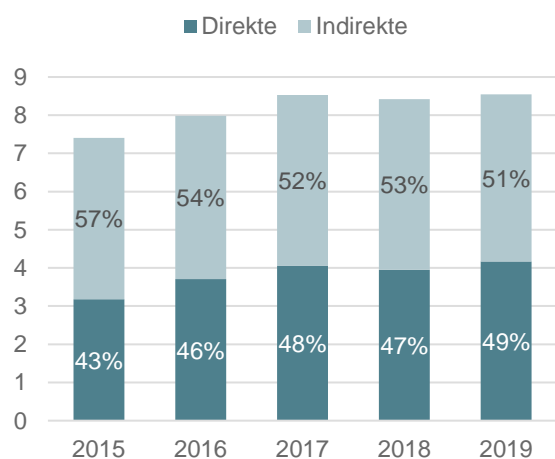
I denne analyse bliver den vegetabiliske fødevarerektor således defineret på baggrund af de udvalgte produktkoder og resultaterne er en sum over de forskellige brancher i hvilke fødevarerne produceres, jf. input-output-tabellerne.

Den vegetabiliske fødevarerektors produktion af varer affødte i 2019 en direkte værdiskabelse på 4,2 mia. kr. målt som bruttoværditilvæksten¹, jf. Figur 1. Derudover bevirkede den vegetabiliske fødevarereproduktion en indirekte værdiskabelse på 4,4 mia. kr. Det betyder, at for hver indkomstkroner, der skabes i den primære vegetabiliske landbrugsproduktion og fødevarereindustri, skabes der yderligere 1 indkomstkroner i øvrige afledte erhverv som produktionen trækker på. Den vegetabiliske fødevarerektors bidrag i form af bruttoværditilvæksten på 8,6 mia. kr. svarer til 0,4 pct. af BNP i 2019.

Udover at skabe indkomst i dansk økonomi for samlet set 8,6 mia. kr., skabte den vegetabiliske fødevarereproduktion 13.400 jobs i Danmark i 2019. Figur 2 angiver den direkte og den indirekte beskæftigelse, hvor det på samme måde som for bruttoværditilvæksten ses, at én beskæftiget i den vegetabiliske fødevarereproduktion skaber godt og vel ét job mere i den øvrige del af økonomien.

Figur 1
Bruttoværditilvækst i den vegetabiliske fødevarerektor

Mia. kr.

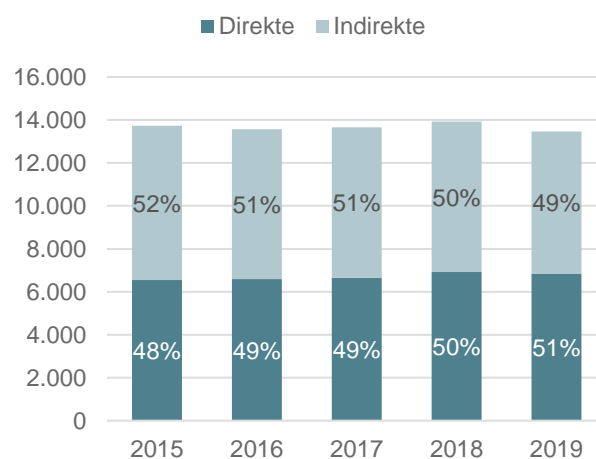

Anm.: Nationalregnskabet for 2019 er seneste afsluttede regnskab, hvorfor bruttoværditilvæksten kun er opgjort til og med dette år. Bruttoværditilvæksten varierer med høstudbyttet de enkelte år.

Kilde: Egne beregninger pba. Landbrug & Fødevarers input-output-model og Danmarks Statistiks Nationalregnskab.

Figur 2
Beskæftigelse i den vegetabiliske fødevarerektor

Antal personer

Anm.: Nationalregnskabet for 2019 er seneste afsluttede regnskab, hvorfor beskæftigelseseffekterne kun er opgjort til og med dette år.

Kilde: Egne beregninger pba. Landbrug & Fødevarers IO-model og Danmarks Statistiks Nationalregnskab.

En overvægt af værdiskabelsen kommer fra eksport af vegetabiliske fødevarer

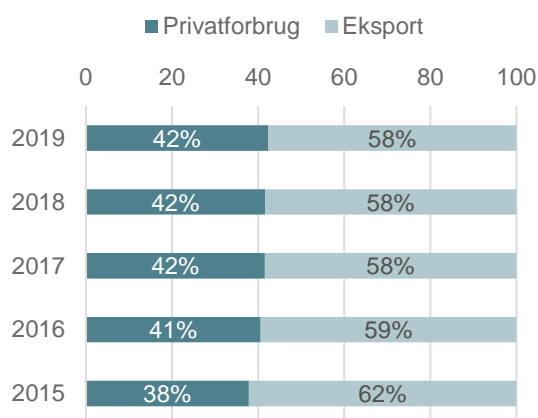
58 pct. af bruttoværditilvæksten i den vegetabiliske fødevarerektor kom i 2019 fra eksporten, mens de resterende 42 pct. af indkomstdannelsen stammede fra privatforbrug, jf. Figur 3. I forlængelse heraf stammer en overvægt af beskæftigelsen ligeledes fra eksporten af vegetabiliske fødevarer, som angivet i Figur 4.

¹ Bruttoværditilvæksten er lig med værdien af de producerede varer fratrukket forbrug i produktionen. BVT er altså et indkomstbegreb, der udtrykker, hvad der er tilbage til bl.a. aflønning af ansatte og som overskud i virksomhederne.

Figur 3

Indkomstdannelse fordelt på privatforbrug og eksport

Pct.

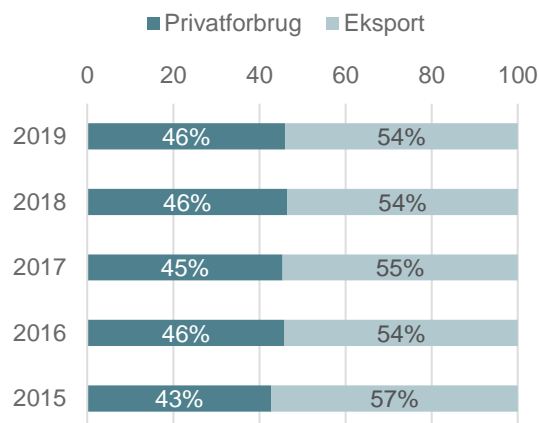
Anm.: *Privatforbrug* ligger egentlig under *øvrig anvendelse*, men kategorien udgøres hovedsageligt af det indenlandske privatforbrug.

Kilde: Egne beregninger pba. Landbrug & Fødevarers IO-model og Danmarks Statistiks Nationalregnskab.

Figur 4

Beskæftigelseseffekter fordelt på privatforbrug og eksport

Pct.

Anm.: *Privatforbrug* ligger egentlig under *øvrig anvendelse*, men kategorien udgøres hovedsageligt af det indenlandske privatforbrug.

Kilde: Egne beregninger pba. Landbrug & Fødevarers IO-model og Danmarks Statistiks Nationalregnskab.

Det skal bemærkes, at vi ikke med sikkerhed kan redegøre præcist for, hvorledes de eksporterede fødevarer anvendes, men at vi i udvælgelsen af produktkoder for vegetabiliske fødevarer har udeladt vegetabiliske produkter, som ikke anvendes til fremstilling af næringsmidler til menneskeligt konsum. Eksempelvis går meget af det korn, der produceres i Danmark, til dyrefoder. Både den del, der forbruges indenlandsk og den del, der eksporteres. Derfor er kornproduktionen ikke med i beregningerne. Til gengæld er vegetabiliske kornprodukter som mel og gryn, der er fremstillet som næringsmidler, inkluderet.

Input-output-modellen

I en input-output-modelramme kan branchernes brug af input til produktion af varer og tjenester følges, og der kan redegøres for hvem, der efterspørger og aftager de endelige produkter. Således kan det udledes, hvor stor en tilgang af arbejdskraftinput, der er til den vegetabiliske fødevarerproduktion i Danmark, som følge af henholdsvis eksporten og det private forbrug. På samme måde er det muligt at bestemme værdien af det output, som sektoren skaber.

Ved at opstille en input-output-model kan vi kortlægge både de direkte resultater for beskæftigelsen og bruttoværditilvæksten, men også de indirekte resultater, der opstår i den danske økonomis øvrige erhverv, som leverer ind til produktionen af vegetabiliske fødevarer. Det vil sige, at en eventuel ændring i eksport eller privatforbrug påvirker dem, der er direkte beskæftiget med den vegetabiliske fødevarerproduktion i primærlandbruget og fødevarerindustrien, men også dem, der indirekte er beskæftiget i andre erhverv som følge af, at den vegetabiliske fødevarerproduktion finder sted i Danmark. På denne måde kan sektorens indflydelse på den danske økonomi nuanceres, og omfanget af sektorens bidrag til den danske økonomi kan præciseres.

En afgørende antagelse bag resultaterne for værdiskabelsen er, at de vegetabiliske fødevarerprodukter er produceret ved den samme produktionsfunktion som de øvrige fødevarerprodukter i de respektive brancher. Dette kan have betydning for nogle af de produktkoder, der produceres i brancher, hvor man fremstiller en bred vifte af heterogene varer. Her kan produktionen af de enkelte vegetabiliske fødevarerprodukter afvige fra det generelle billede i branchen, hvorfor der altså er tale om approksimerede resultater.

Arealet med proteinrige afgrøder stiger

I dette afsnit ses på dyrkede arealer med proteinrige danske afgrøder. Datagrundlaget er Landbrugsstyrelsens årlige opgørelse af den danske afgrødefordeling med 2022 som det seneste år. I det tidligere afsnit vedrørende den vegetabilse sektors bidrag til dansk økonomi, har det ikke været muligt at anvende en tilsvarende aktuel opgørelse, da den anvendte opgørelse fra det danske nationalregnskab først publiceres tre år efter den økonomiske aktivitet har fundet sted.

I Danmark er der et øget fokus på dyrkning af afgrøder med et højt proteinindhold, som er direkte egnet til humant konsum samt afgrøder til foder. Listen af potentielle afgrøder vokser i takt med det øgede fokus på at kunne levere fødevarer med et højt indhold af planteprotein. Når produktionsområdet vokser i volumen og økonomisk betydning vil forædlingen og udvælgelsen af egnede sorter også øges, hvilket på sigt vil give mere egnede og robuste afgrøder afmålt de danske produktionsforhold.

I opgørelsen nedenfor fremgår en række af de dyrkede sorter, som vurderes at være egnede kilder til et højt vegetabilsk proteinindhold. Det dyrkede areal er tæt på at være fordoblet fra 2017 til 2022. Hestebønner, ærter og sødlupin dækker 99,1 pct. af det dyrkede areal med proteinrige afgrøder. Igennem hele perioden har hestebønner været den foretrukne afgrøde med en andel på mindst 60 pct., lavest de seneste år. Hestebønners faldende andel er en konsekvens af, at andre proteinafgrøder er dyrket mere intensivt i perioden. Det dyrkede areal med de to afgrøder sødlupin og bælgssæd (andre typer til modenhed blanding) er hhv. 7 og 5-doblet i perioden 2017 til 2022. Quinoa har som den eneste afgrøde oplevet en tilbagegang i det dyrkede areal.

Arealopgørelsen i tabellen viser alene de dyrkede arealer og ikke udbyttet heraf. En opdeling af den endelige anvendelse til henholdsvis humant konsum eller foder fremgår heller ikke. Hestebønner bruges fortrinsvis som foder i Danmark som erstatning for importeret soja, men hestebønner kan nemt indgå i madlavningen, hvilket sker i mange andre lande.

Tablet 1

Afgrødefordelingen af udvalgte proteinrige afgrøder, hektar

Hektar (ha)

Afgrødekode	Afgrødenavn	2017	2018	2019	2020	2021	2022
----- Ha -----							
30	Ærter	5.344	6.631	5.153	7.125	9.580	13.499
31	Hestebønner	14.807	25.014	16.526	19.166	22.159	24.519
32	Sødlupin	381	353	536	700	2.705	2.981
35	Bælgssæd, flerårig blanding	0	1	0	1	0	2
36	Bælgssæd, andre typer til modenhed blanding	35	7	24	105	321	210
52	Quinoa	62	158	160	190	40	60
53	Boghvede	43	7	42	19	35	58
54	Bælgssæd blanding	18	47	14	183	91	34
Samlet areal		20.691	32.217	22.457	27.489	34.931	41.363

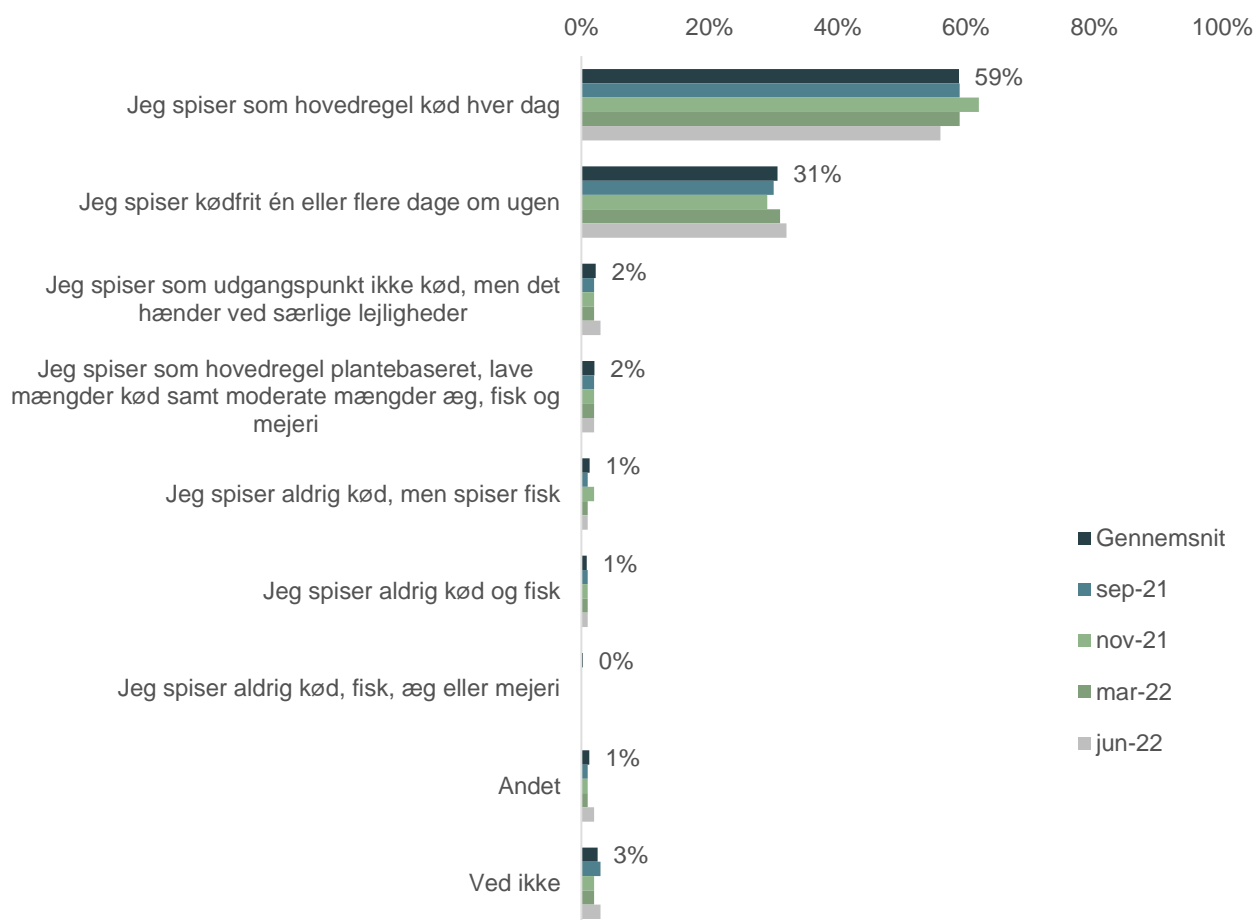
Kilde: Landbrug & Fødevarer pba. Landbrugsstyrelsen.

Stor potentiel målgruppe for mad med grønne proteiner

De nyeste resultater fra Landbrug & Fødevarers Madtracker viser, at lidt flere end halvdelen af danskerne har minimum én dag om ugen uden kød eller fisk i aftensmaden. Det er samtidig tre ud af ti danskere, der svarer "Jeg spiser kødfrit en eller flere dage om ugen". Dette peger på en stor potentiel målgruppe for fødevarerprodukter og måltidsløsninger med fokus på vegetabiliske råvarer.

Figur 5

Hvilken af følgende beskrivelser passer bedst på dig?

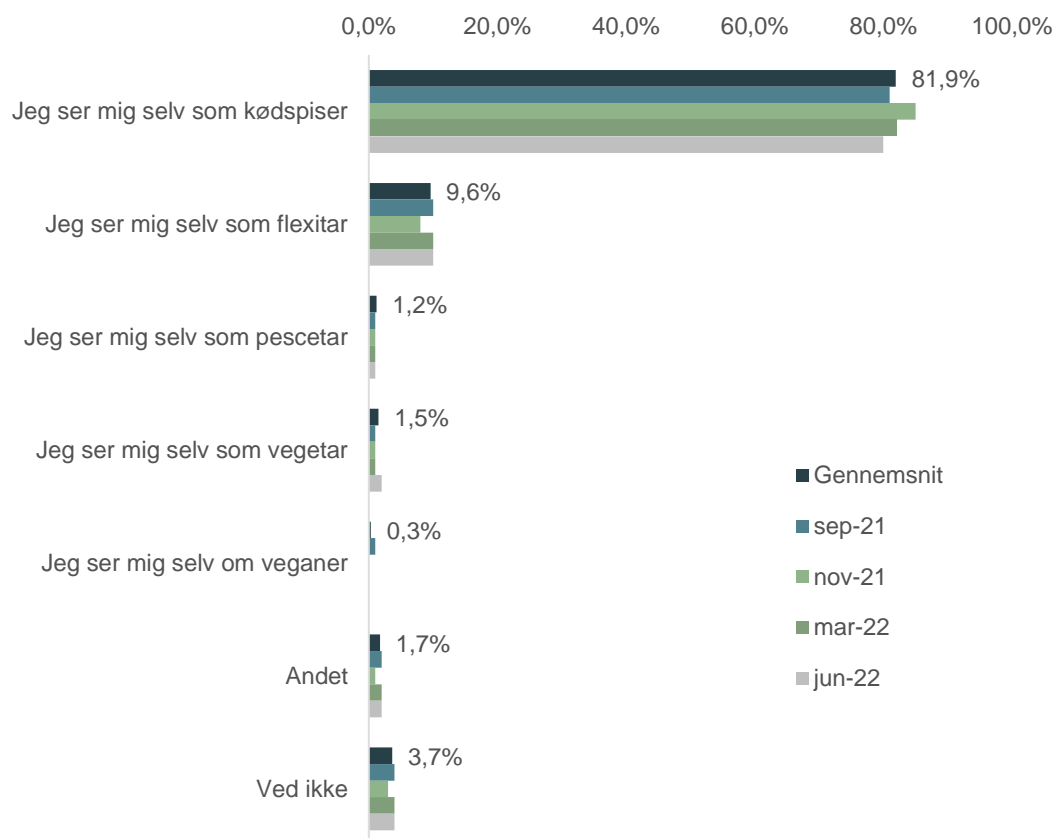

Kilde: Epinion for Landbrug & Fødevarer. Gennemsnit n=4.111 heraf sep-2021 n=1.006, nov-2021 n=1.017, mar-2022 n=1.085 og juni-2022 n=1.003. Undersøgelserne er repræsentative på køn, alder, region og uddannelse.

Nogle kalder de forbrugere, der lejlighedsvist fravælger kød, for "flexitarer", men i praksis findes der varierende opfattelser af, hvad det betyder at være flexitar. Selvom det næsten er hver tredje, der fortæller, at de spiser kødfrit én eller flere dage om ugen, er det kun hver tiende dansker, der ser sig selv som flexitar, mens knap 2 pct. ser sig selv som vegetar og mindre end 1 pct. som veganer. Anvender man disse identitetsmarkører, kan man derfor risikere at tale forbi en stor del af de forbrugere, som man ønsker at målrette sine vegetabiliske produkter mod. Det kan anbefales i stedet at tale til ønsket om at spise mere grønt, samt fortælle om de mange forskellige vegetabiliske råvarer og ingredienser, der er i ens produkt.

Figur 6

Hvilken af følgende udsagn passer bedst på dig?

Kilde: Epinion for Landbrug & Fødevarer. Gennemsnit n=4.111 heraf sep-2021 n=1.006, nov-2021 n=1.017, mar-2022 n=1.085 og juni-2022 n=1.003. Undersøgelserne er repræsentative på køn, alder, region og uddannelse.

Forbrugerne forbinder ikke umiddelbart "plantebaseret mad" med grøntsager og rodfrugter

Noget tyder samtidig på, at det er vigtigt at være konkret om, hvilke ingredienser og råvarer, som maden indeholder. Ligesom man skal være forsigtig med at bruge bestemte identitetsmarkører, tyder noget nemlig på, at det kan være forskelligt, hvordan forbrugerne opfatter et ord som "plantebaseret" og "planterig", og hvilke typer råvarer, man kommer til at tænke på i den forbindelse².

Til spørgsmålet om, hvilken type kost "plantebaseret mad" er, svarer lidt flere end halvdelen, at de kommer til at tænke på "mad uden animalske ingredienser overhovedet". Til sammenligning svarer blot 14 pct., at de forbinder "plantebaseret mad" med "mad, hvor grøntsager og bælgrugter har hovedrollen og kød serveres som tilbehør". Det modsatte billede viser sig, når undersøgelsen bagefter spørger ind til danskernes opfattelse af "planterig mad". Her er det 50 pct. af forbrugerne, der forbinder "planterig mad" med "mad, hvor grøntsager og bælgrugter har hovedrollen og kød serveres som tilbehør", mens 14 pct. forbinder det med "mad uden animalske ingredienser overhovedet"³.

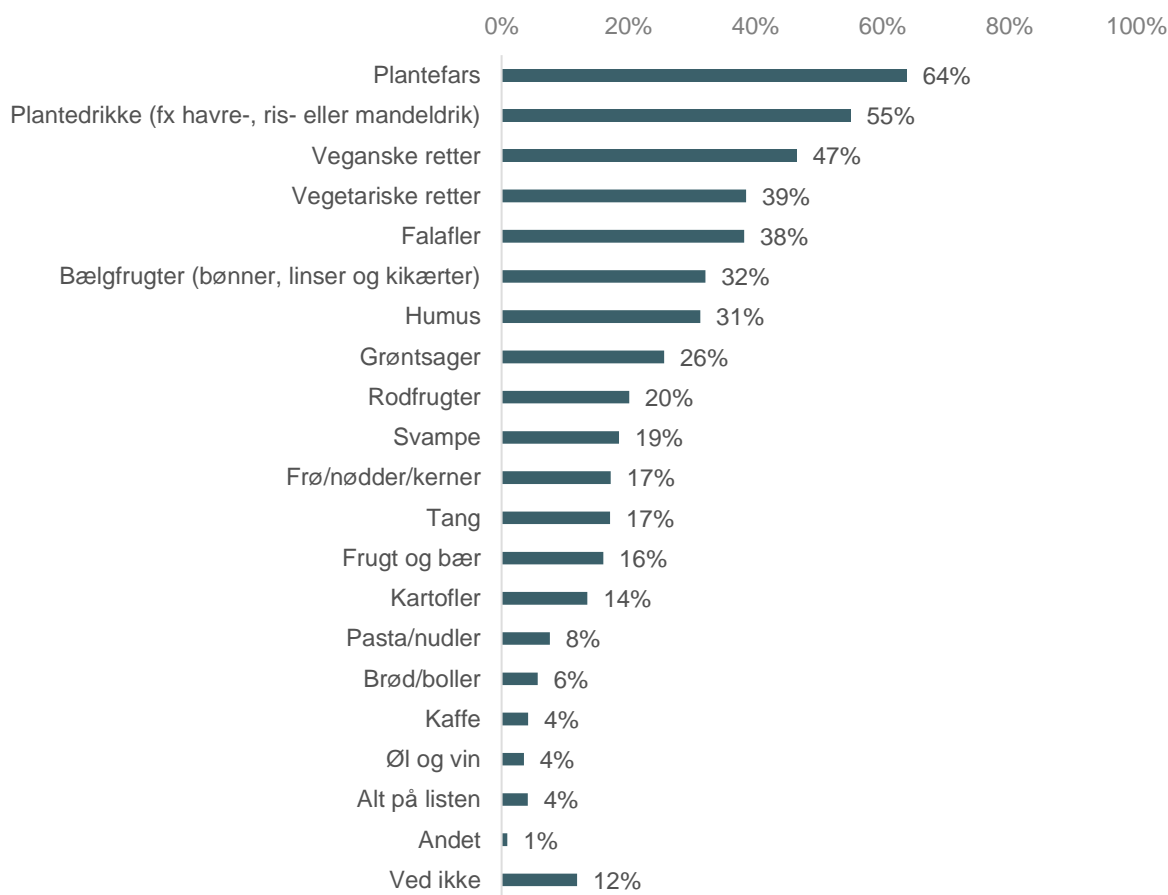
² 'Plantebaseret' eller 'planterig' mad? Ifølge forbrugerne er det ikke helt lige meget, hvad vi kalder det, Landbrug & Fødevarer, september 2022.

³ Undersøgelsen spørger ind til opfattelsen af 'plantebaseret' og 'planterig' mad. Først som åbent tekstfelt, hvor deltagerne frit kan skrive og dernæst med en række spørgsmål med forskellige svarmuligheder. Det skal bemærkes, at undersøgelsen udelukkende fokuserer på forbrugernes opfattelser af disse to begreber.

Adspurgt om, hvilke typer mad og drikke forbrugerne primært kommer til at tænke på, når de hører ordene "plantebaseret mad" svarer 64 pct., at de kommer til at tænke på plantefars, 55 pct. tænker på plantedrikke og 47 pct. tænker på veganske retter, jf. Figur 7. Der tegner sig således et billede af, at der blandt danskerne er forskel på, hvordan de to ord "plantebaseret" og "planterig" forstås. "Plantebaseret" opfattes af en del forbrugere mere ekskluderende som bestemte produkter og et fravær af animalske fødevarer, mens "planterig" omvendt opfattes bredere, som retter med fokus på grøntsager, bælgfrugter og planter, men hvor der også gerne må indgå animalske ingredienser i små mængder.

Figur 7

Når du hører nogen snakke om "plantebaseret mad", hvilken af nedenstående typer mad og drikke kommer du så primært til at tænke på?

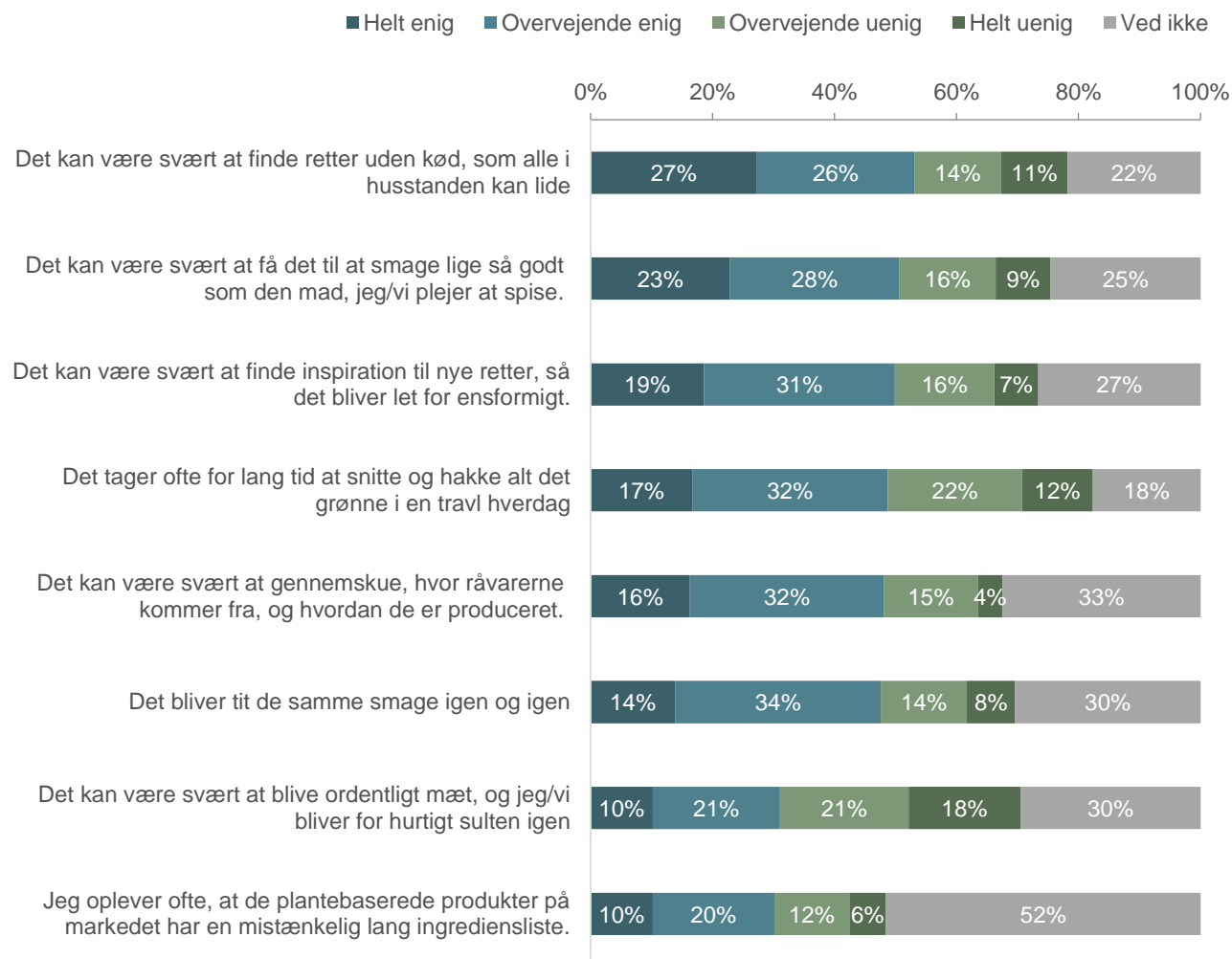

Kilde: Norstat for Landbrug & Fødevarer, maj 2022 n=1.005. Undersøgelsen er repræsentativ på køn, alder, region og uddannelse. Der har i besvarelsen været mulighed for at vælge flere svar med randomiseret rækkefølge på svarmulighederne (undtagen "Alt på listen", "Andet" og "Ved ikke", som har været placeret nederst i hver visning).

Spørges der til udfordringer i relation til at spise plantebaseret nævner flest danskere, at smagen er den største udfordring. Her svarer flere end halvdelen, at det kan være svært at finde retter uden kød, som alle i husstanden kan lide. Derudover svarer flere end halvdelen ligeledes, at det kan være svært at få maden til at smage lige så godt som den mad, de plejer at spise. Det er især børnefamilierne, der er enige i, at det kan være svært at finde noget som alle i husstanden kan lide. I udviklingen af nye produkter er det vigtigt at have et øje på smagen. Samtidig har måden, der kommunikerer om fødevarernes vegetabiliske ingredienser, og budskaber om, at forbrugerne ikke behøver at gå på kompromis med smagen, stort potentiale til at få endnu flere til at lægge vegetabiliske fødevarer i indkøbskurven.

Figur 8

Nedenfor ser du nogle udsagn, som andre mennesker har sagt om det at spise plantebaseret mad. Hvor enig / uenig er du i hver af disse?

Kilde: Norstat for Landbrug & Fødevarer maj 2022. Gennemsnit n=1.005. Undersøgelserne er repræsentative på køn, alder, region og uddannelse.

Kikærter, chiafrø og linser er velkendte kilder til protein

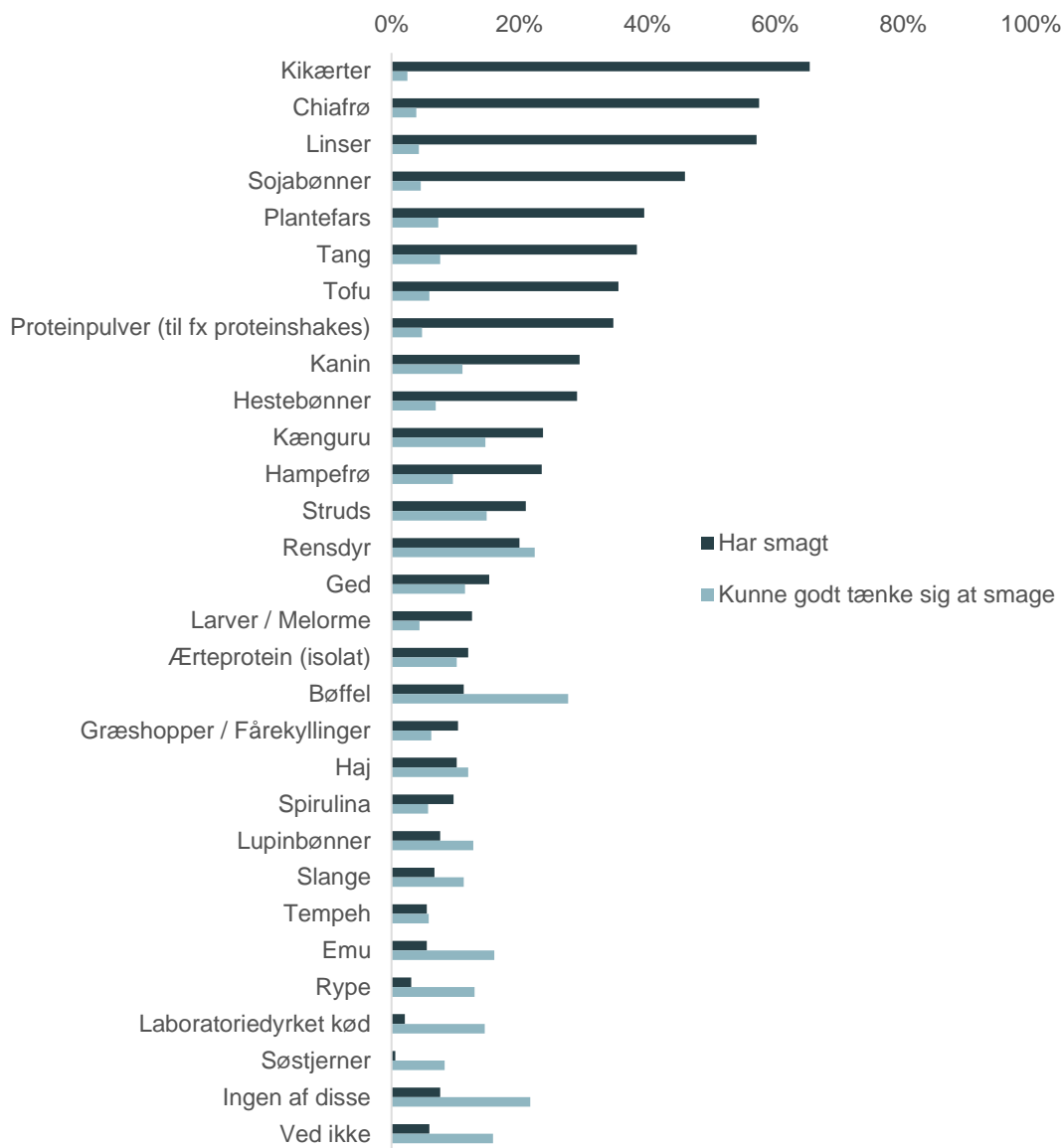
Proteiner kan indtages i mange forskellige afskygninger. Deltagerne er i undersøgelsen også blevet præsenteret for en række mere eller mindre alternative kilder til protein af både vegetabilsk og animalsk oprindelse. På listen figurerer fødevarer som kikærter, hestebønner og linser, tang, tofu og laboratoriedyrket kød såvel som anderledes animalske kilder til protein som bøffel, rensdyr, rype og kanin. Deltagerne kan så angive, hvorvidt de enten allerede har smagt dem eller – alternativt – godt kunne tænke sig at smage dem. Her ligger vegetabiliske kilder til protein øverst over dem, som danskerne har smagt. 65 pct. angiver, at de har smagt kikærter, mens 58 pct. har smagt chiafrø og 57 pct. har smagt linser. 40 pct. har smagt plantefars, mens 39 pct. har smagt hestebønner. I den modsatte ende finder vi laboratoriedyrket kød, som kun 2 pct. har smagt, mens 1 pct. har smagt søstjerner.

For de kilder til protein, som deltageren ikke har smagt, bliver deltageren derefter spurgt, hvilke de har lyst til at smage. Her er 'topscorene' to animalske kilder til protein, nemlig bøffel og rensdyr, som hhv. 28 pct. og 22 pct. godt kunne tænke sig at smage. Blandt vegetabiliske kilder til protein kunne 13 pct. godt tænke sig at smage lupinbønner, mens 10 pct. godt kunne tænke sig at smage hampefrø.

Figur 9

Hvilke af disse kilder til protein har du smagt? Vælg alle på listen, du nogensinde har smagt.

Hvilke af disse kilder til protein kunne du godt tænke dig at smage? Du må gerne angive flere svar.

Kilde: Norstat for Landbrug & Fødevarer maj 2022. Gennemsnit n=1.005. Undersøgelserne er repræsentative på køn, alder, region og uddannelse. Der har i besvarelsen været mulighed for at vælge flere svar med randomiseret rækkefølge på svarmulighederne per respondent (undtagen "Ingen af disse", og "Ved ikke", som har været placeret nederst i hver visning). I spørgsmålet om "kunne tænke sig at smage" vises kun de kilder til protein, som respondenterne ikke har smagt.

Dernæst spørger undersøgelsen til, hvilke af proteinkilderne, der opfattes som 1) de sundeste 2) de mest klimavenlige og 3) dem, man har mest lyst til at spise. Her ser vi, at kikærter og linser er blandt de forskellige kilder til protein, der opleves som både mest klimavenlige, de sundeste – og som man samtidig har lyst til at spise. Generelt er der dog relativ begrænset viden om sundheden af de forskellige kilder til protein, ligeledes er der en del, der svarer "ved ikke" til spørgsmålet om, hvilke af kilderne til protein, de betragter som de mest klimavenlige. Dette peger på et indsatsområde ift. At fortælle om vegetabiliske proteinkilders klimavenlighed.

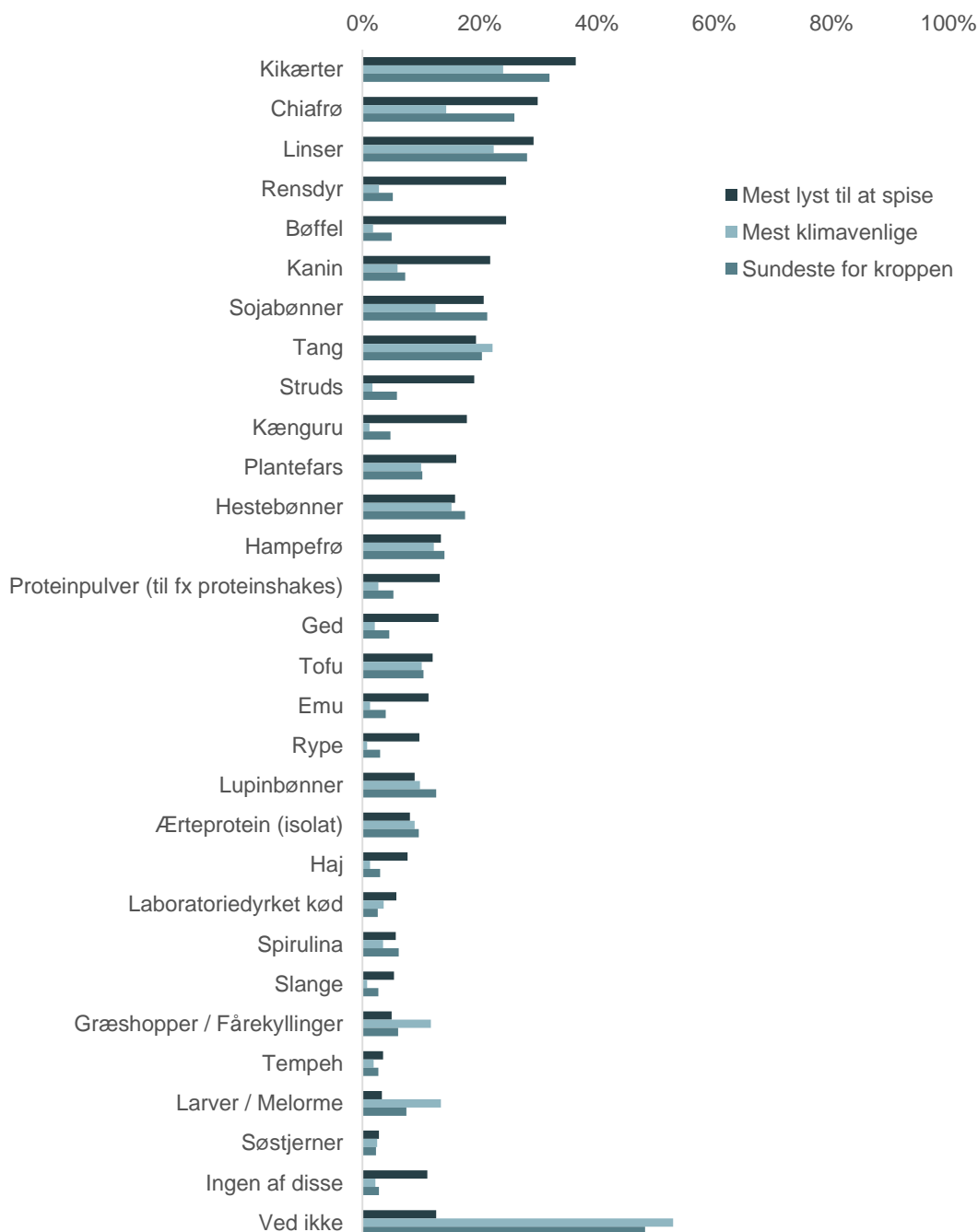
Figur 10

Hvilke af disse kilder til protein har du selv mest lyst til at spise?

Hvilke af disse kilder til protein er efter din mening de mest klimavenlige?

Hvilke af disse kilder til protein er efter din mening de sundeste for kroppen at spise?

(Randomiseret rækkefølge på de tre spørgsmål)

Kilde: Norstat for Landbrug & Fødevarer maj 2022. Gennemsnit n=1.005. Undersøgelserne er repræsentative på køn, alder, region og uddannelse. Randomiseret rækkefølge på de tre spørgsmål. Der har i besvarelsen været mulighed for at vælge flere svar med randomiseret rækkefølge på svarmulighederne per respondent (undtagen "Ingen af disse", og "Ved ikke", som har været placeret nederst i hver visning). Randomiseringen er foretaget én gang per respondent, således at det har været samme rækkefølge på kilder til protein fra spørgsmål til spørgsmål, men hver respondent har set en forskellig rækkefølge på kilderne til protein.